

Relatar des de la contemporaneïtat

quaderndelesidees.press/relatar-des-de-la-contemporaneitat/

December 2, 2016

Notes al voltant del curs-seminari «Relats contemporanis» (Escola Illa, Sabadell, 9/03/2016—25/05/2016)

Porque la experiencia no tiene su correlato necesario en el conocimiento, sino en la autoridad, es decir en la palabra y el relato. Giorgio Agamben (*Infancia e historia*)

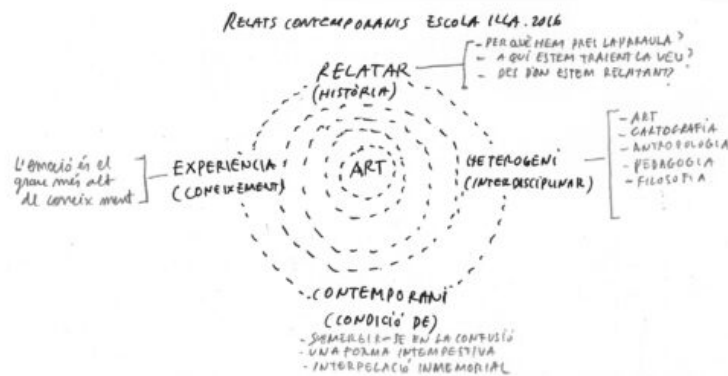
Generar un espai de relació i transmissió d'experiències a partir de dos conceptes troncats i al nostre entendre indissociables com són el de relatar i el de contemporaneïtat, dues idees inicials que es constitueixen com dos eixos per on transitar a partir de les particulars oscil·lacions de coneixement que aquestes generen. Suscitar una proposta pedagògica singular sustentada per una major proximitat en l'experiència emocional compartida. El relatar com a gest principal de construcció d'un imaginari i experiència col·lectiva però també al mateix temps lligat a la voluntat de no defugir el nostre present desbordant i desconcertant per generar un moviment d'acostament i distanciament com a forma d'interpel·lació d'aquest present complex i heterogeni.

Imatge: Sessió inaugural a càrrec de Valentín Roma.

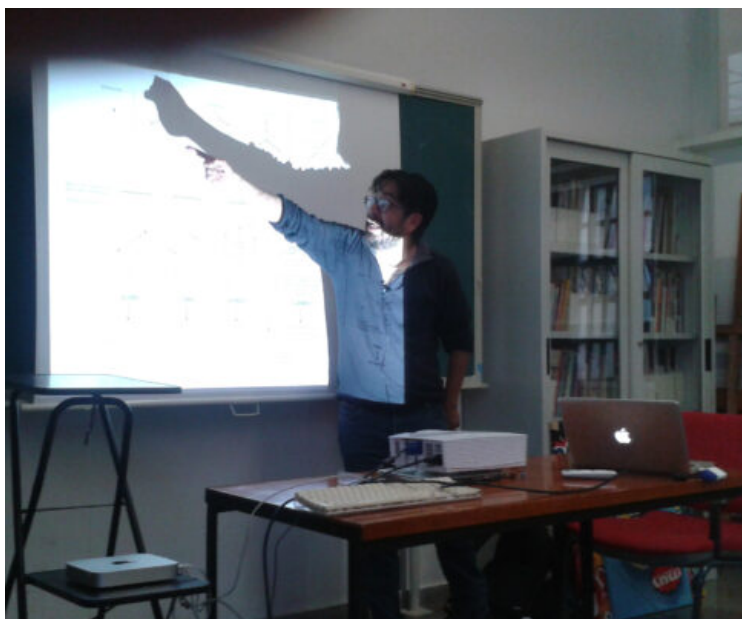
La capacitat per relatar ens constitueix i construeix d'una manera renovada. En la mesura que com a individus tenim la necessitat d'inscriure'ns en el llenguatge i de mantenir-lo viu, ens veiem abocats a donar-nos veu els uns als altres donant lloc a una polifonia d'experiències i de sentits que trenquen qualsevol idea d'unicitat (unitat) discursiva.

Valentín Roma, en la primera sessió inaugural del curs-seminari, ens introduïa a qüestions fonamentals relatives al concepte de relatar. Partint de la metàfora sobre el naixement del relat que Jean-Luc Nancy recollia en el seu assaig «*Le mythe interrompu*» dins el llibre *La communauté désavouée*, on incideix sobre aquest gest transcendent que implica el relatar, Nancy situa aquest lloc dins una comunitat on un individu puja un petit monticle i es distancia de la resta i comença a explicar una història, una història particular però que al mateix temps pertany a tots, ja que la seva vida no és gaire diferent de les altres vides. En aquests gest de separació i presa de la paraula neix el relat que designa el final del mite i el principi de la història i, també segons Nancy, el naixement de l'assemblea entesa com un lloc de discussió i construcció individual i col·lectiva. A partir d'aquest punt l'acte de relatar llança tres preguntes essencials: Per què prenem la paraula? A qui hem robat la veu? Des d'on estem relatant?

Imatge: Infografia. Apunts al voltant de la proposta de relats contemporanis.

Aquesta metodologia de construcció col·lectiva que inaugura el relat ens ve donada per la necessitat d'interpel·lar el present. Un relat es basteix sempre des de la contemporaneïtat, i d'aquí sorgeix la qüestió: «què vol dir ser contemporani?». Sota aquesta pregunta s'iniciava la conferència que el 2008 Giorgio Agamben pronunciava com a lliçó inaugural del curs de filosofia del coneixement de la Universitat de Venècia. La resposta que Agamben articula a partir d'aquesta qüestió ens dóna pautes metodològiques per on transitar. És contemporani, diu Agamben, qui té l'esguard fit en el seu temps per percebre no pas la llum, sinó la foscor. Tots els temps són obscurs per a qui n'experimenta la contemporaneïtat. És contemporani precisament qui sap veure aquesta foscor, qui és capaç d'escriure sucant la ploma en la tenebra del present. Per tant, és contemporani qui percep la foscor del seu temps com quelcom que el concerneix i no para d'interpel·lar-lo i per això ser contemporanis, segons Agamben, és, en primer lloc, una qüestió de coratge. Perquè vol dir ser capaços no només de tenir l'esguard fit en la foscor de l'època, sinó també de percebre en aquella obscuritat una llum que, tot i venir cap a nosaltres, s'allunya infinitament. Per al filòsof Italià la contemporaneïtat es defineix com allò que ofereix una certa desconexió i desafiament respecte al seu temps, respecte al present. Un concepte de desajust que ve redefinit per Agamben quan diu «contemporani és l'intempestiu», però per al filòsof italià, i això em sembla important, aquesta qualitat intempestiva pot venir donada per una interpel·lació immemorial; per tant, el contemporani no entès com una categoria sinó com una condició on el passat també ens interpel·la constantment com a forma per redefinir el nostre present desbordant.

Imatge: Erick Beltrán en la darrera sessió del curs-seminari.

El relatar i la contemporaneïtat eren dos premisses inicials per construir aquest espai d'aprenentatge, una proposta pedagògica que volia ser singular i que s'inscrivía fora dels cursos reglats i dins la programació lliure d'Illa Oberta Tallers d'Art, i per tant sorgia amb la idea d'introduir dins l'habitual espai dels tallers d'art un lloc més vinculat a l'estudi de les disciplines artístiques actuals, defugint el que podríem anomenar com una historiografia de l'art contemporani a l'ús. Un relat historiogràfic que en la majoria dels casos ve donat fora d'una experiència i es perpetua per la mera transmissió d'informació delegada a un «especialista» que és capaç de desplegar una visió que respon a un temps lineal on els moviments i els autors apareixen com a forma de novetat i esgotament.

L'escola es constitueix no només com un lloc d'intercanvi de coneixement sinó com un espai d'experiència. La necessitat de relatar, de construir un relat, va aquest cas íntimament lligada a la voluntat de generar i compartir una experiència entesa com a acte vivencial emocional sensible adquirit per les circumstàncies o situacions viscudes que inflamen i desborden el propi discurs, entenent-lo no com una mera transmissió de coneixement sinó introduint una dimensió vivencial i emocional que considerem fonamental en la transmissió de coneixement i en com aquest és compartit.

Imatge: Sessió amb Gelen Alcántara a la nau Estruch.

Trencar aquesta linealitat i «unicitat» de discurs convidant deu autors que provenien d'experiències i disciplines diverses, que fessin possible la construcció d'una xarxa de coneixements i experiències heterogenis, era un dels objectius d'aquest curs-seminari. Percebre aquestes disciplines no com a compartiments estancs i entendre les seves relacions i connexions en un espai simbòlic i de llenguatge comú que anomenem *art* i on tenen cabuda experiències compartides en el camp de la filosofia, la cartografia, l'antropologia, la creació artística, la pedagogia, entre d'altres, percebre com les fronteres entre disciplines es dilueixen per sentir que tot està relacionat i connectat.

«Relats contemporanis» va tenir lloc a l'Escola Illa de Sabadell dins els tallers d'art lliures de la tarda, entre el 9 de març i el 25 de maig, cada dimecres de les 18h a les 20 h a l'aula 4.

En aquesta segona edició es varen convidar deu ponents a relatar lliurement una experiència propera dins el seu camp o disciplina. El curs es va constituir amb els següents convidats:

9 MARÇ – Consideracions sobre el relat. Presentació i conferència inaugural.

Valentín Roma (historiador de l'art, professor d'estètica i comissari d'exposicions).

16 MARÇ – Relacions entre Art i Cartografia. Bernat Lledó (geògraf).

30 MARÇ – El descart segrestat.

Jordi Mitjà. (artista i editor).

6 ABRIL – La constància de l'alpinista leninista. Rafel G Bianchi (artista).

13 ABRIL – Anti-assaig.

Sébastien Bauer (filòsof).

20 ABRIL – Educ art: acompanyant futurs -artistes- de la vida.

Carles Perellada Enrich (mestre, psicomotricista, terapeuta sistèmic).

27 ABRIL – Mirades sobre l'imaginari.

Isidor Fernández (etnògraf).

4 MAIG – Va preguntar-li què se li donava bé i no va saber què contestar.

Oriol Ocaña (investigo, escric, tinc cura i faig coses).

11 MAIG – Bibliografía como autorretrato.

Gelen Alcántara (artista).

18 MAIG – Memòria i representació: imaginar històries amb imatges. Tres encàrrecs, tres projectes, tres llocs.

Pep Dardanyà (artista visual, antropòleg i productor cultural).

25 MAIG – Unidades, formatos y aparición de mundo.

Erick Beltrán (artista).

Estem en fase de definició de la tercera edició del curs-seminari, que tindrà lloc a l'Escola els propers mesos de març a maig del 2017. Properament donarem a conèixer els convidats.

ORIOI VILAPUIG

Oriol Vilapuig

